

13.2.2019

Asia/34

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.01.2019 § 52

HEL 2018-009123 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Outi Alasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

21.01.2019 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Lisätään päätösehdotukseen seuraava kappale:

"Samalla kaupunginhallitus edellyttää, että sille toimitetaan tarkempi selvitys psykiatrisen päivystyksen eri integraation vaikutuksista sisältäen kattavaa tilastotietoa potilasmääristä ennen siirtymää ja sen jälkeen, tietoa palveluiden saavutettavuudesta sekä lausunnot mielenterveyspotilaita edustavilta potilas- ja omaisjärjestöiltä."

Kannattaja: Anna Vuorjoki

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 12

Arja Karhuvaara, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Veronika Honkasalo, Mari Rantanen, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 12 - 3.

14.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

13.2.2019

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 06.11.2018 § 291

HEL 2018-009123 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Outi Alasen ym. valtuustoaloitteesta koskien psykiatrian päivystyksen palauttamista Helsingin kaupungille:

”Auroran psykiatrian päivystys integroitiin helmikuussa 2015 Haartmanin ja Malmin päivystyksiin. Integraation taustalla oli vuoden 2015 alusta voimaan tullut Sosiaali- ja terveysministeriön asetus kiireellisen hoidon perusteista, yhtenäisistä kriteereistä ja päivystyksen erikoisalakohdaisista edellytyksistä (782/2014). Asetus velvoitti kuntia järjestämään ympärivuorokautisen psykiatrian erikoisalan päivystyksen siten, että potilaan terveydentilan arviointia varten on käytettävissä riittävän laajasti ympäri vuorokauden myös somaattisten erikoisalojen asiantuntemusta (15 §). Käytännössä tämä tarkoitti yhteispäivystystä erillisten somaattisen, psykiatrian ja päihdehuollon päivystysten sijaan.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 21.1.2014 kokouksessaan osana vuoden 2014 käyttösuunnitelmaa psykiatrisen ja somaattisen päivystyksen integraatiosta. Integraatiota ryhdyttiin valmistelemaan laajasti eri tahoilta kootulla yhteistyöryhmällä ulkoisen konsulttiavun tuella kesäkuusta 2014 lähtien. Päivystyksen keskeinen toiminnallinen muutos oli syksyllä 2014 tapahtunut uuden Malmin sairaalan käyttöönotto ja Malmin laajeneva päivystysalue. Myös päihdehuollon päivystystä integroitiin somaattisen päivystyksen yhteyteen ja alkoholivieroitushoito-osasto siirrettiin Malmin kampukselle.

Auroran sairaalan yhteydessä toimineen 'walk in' -periaatteella toimineen psykiatrian erikoislääkäritasoisien päivystyksen haasteena oli se, että suoraan erikoislääkärin arvioon tuli potilaita, joilla ei ollut tarvetta päivystykselliselle arviolle ja psykiatriselle hoidolle. Erikoissairaanhoidon resursseja käytettiin potilaisiin, jotka olisivat olleet hoidettavissa perusterveydenhuollossa tai psykiatrisessa avohoidossa. Somaattisten oireiden diagnosointi, somaattisen hoidon tarpeen arviointi ja potilaan ohjaaminen somaattiseen päivystykseen tunnistettiin erillisessä psykiatrian päivystysyksikössä haasteelliseksi. Toisaalta nykyisen yhteis-

13.2.2019

päivystyksen etuna nähtiin jo suunnitteluvaiheessa se, että mm. paljon palveluja tarvitsevia potilaita voitaisiin ohjata mielenterveys- ja päihdearvioon psykiatrisen sairaanhoitajan tai päihdesairaanhoitajan vastaanotolle huomattavasti matalammalla kynnyksellä.

Nykyisessä toimintamallissa päivystykseen itse hakeutuvat sekä ambulanssin tai poliisin tuomat psykiatriset potilaat hoidetaan hoidon kiireellisyysmäärän mukaan. Ensivaiheen arvioinnissa on tarvittaessa aina mukana myös psykiatrisen hoitaja. Potilaan hoidon tarpeen mukaisesti häntä hoitaa joko psykiatrisen hoitaja tai psykiatrisen hoitaja yhdessä psykiatrin kanssa. Psykiatri on paikalla klo 8–22 välisellä ajalla sekä Malmilla että Haartmanissa. Yöaikaan Haartmanin päivystävä psykiatri päivystää myös Malmia, jolloin hänen poissa ollessaan pyydetään paikalle sätäutipäivystäjä. Tämä menettely on toiminut ongelmitta.

Psykiatristen potilaiden odotusajat ovat lyhyitä ja suhteessa potilasmääriin potilaita poistuu kesken odottamisen vain vähän. Käytössä on vuodepaikkoja, joita voidaan käyttää mm. potentiaalisesti väkivaltaisten potilaiden arviointiin ja seurantaan sekä mahdollisen kuljetuksen odottamiseen.

Potilaiden ja henkilökunnan turvallisuudesta huolehditaan tilanteita ennakoimalla. Tilanteisiin varaudutaan esim. kutsumalla lisää henkilökuntaa ja järjestyksenvalvojat jo valmiiksi etukäteen paikalle. Henkilökunnalla on turvahälyttimet. Työntekijät on koulutettu ennakoimaan ja hallitsemaan väkivaltatilanteita.

Vuonna 2018 voimaan tullessa valtioneuvoston asetuksessa kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisaloista edellytyksistä (24.8.2017/583) säädetään, että ympärivuorokautinen päivystys on järjestettävä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksenä. Asetuksen mukaan laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksiköissä tulee tarjota keskeisten erikoisalojen päivystyspalvelu (4 §). Helsingin alueella tämä toteutuu, kun päivystyspalvelut sijaitsevat samassa organisaatiossa. Yhteinen päivystystoiminta käynnistyy 7.1.2019, kun Helsingin päivystystoiminnot siirtyvät liikkeenluovutuksena HUS:lle.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Yhteispäivystys antaa mahdollisuuden tarjota kuntalaiselle kiireellisen hoidon palveluja yhdestä pisteestä kokonaisvaltaisesti somaattiset sairaudet sekä mielenterveys- ja päihdeongelmat samanaikaisesti huomioiden. Helsingiläisten psykiatrisen päivystyspalvelujen saavutettavuus on parantunut laajentamalla psykiatrisen päivystyspalvelut kahteen toimipisteeseen entisen yhden toimipisteen sijaan. Mielenterveys- ja päih-

13.2.2019

Asia/34

deongelmiin liittyvää stigmaa on vähennettävissä integroimalla ao. palveluja perustason ja somaattisiin palveluihin.

Haartmanin ja Malmin psykiatrian päivystyksessä (ml. päihdesairaanhoitajat) hoidetaan noin 7 000 potilasta/vuosi. Vuonna 2014 Auroran päivystysyksikössä hoidettiin vajaat 4 400 potilasta. Voimavarojen oikea kohdentaminen edistää mielenterveys- ja päihdeongelmien varhaista tunnistamista ja hoitoa sekä hoidon vaikuttavuutta.”

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi
